

Referat af møde i gødningsudvalget 21. November 2022

Deltagere:

Formand Peter Sørensen (Århus Universitet), Leif Knudsen (SEGES), Steffen Halmø (DLG), Emil Dalsgaard Hansen (DAKOFO), Johanne Lindberg (Pindstrup Mosebrug), Sven Erik Laang (Pindstrup Mosebrug), Anita Buch Jensen (Den Lokale Andel), Thyge Nielsen (Danmarks Naturfredningsforening), Jens Søndergaard (Dankalk)

Fra LBST: Lene Sørensen (Enhedschef – Jordbrugskontrol), Jette Bøjskov (Teamleder – Jordbrugskontrol), Jakob Møgelvang (Teamleder – Miljø & Erhvervsregulering), Sigrun Halla Asgeirsdottir (Jordbrugskontrol), Martin Kindberg Bitterhoff (Jordbrugskontrol), Morten Gudmann Christensen (Miljø & Erhvervsregulering) og Peter Lederballe Sørensen (Jordbrugskontrol)

1. Velkomst

Lene Sørensen introducerer sig selv og byder udvalget velkommen på styrelsens vegne. Hun forklarer den parlamentariske position Landbrugsstyrelsen står i, mht. vores manglende muligheder for diskussion af politiske emner og fremtidig politik.

2. Præsentationsrunde

Danmarks Naturfredningsforening tiltræder udvalget og repræsenteres af Thyge Nygaard.

3. Nyt fra formanden

Der bliver arbejdet med drivhusgas emissioner fra handelsgødningsområdet pt.

Dagsordenspunkter fra udvalget

4. Ændring af gødningsprodukter vil kræve ny anmeldelse

Flere af udvalgets medlemmer udtrykte bekymringer om denne ændring af praksis. Der er enighed i udvalget om, at ændringer i indholdsstoffer på flere %point er et nyt produkt.

Forslag om at man ikke må ændre på total N/P/K, men evt. mulighed for at ændre sekundære og næringsstofsammensætninger.

Det vil dække størstedelen af behovet, hvis kvælstofformerne og svovl kan skubbes en smule. DAKOFO vil efterfølgende komme med et udspil til bagatelændringer i gødningsprodukter.

5. Salgsstatistikken

Udvalget har spurgt om man kunne koble forbrug af gødning på statistikken? Der er jo allerede tal fra gødningsregnskaberne, som mere retvisende viser forbrug og lager på gødningerne. Tilsvarende på pesticidområdet har man en statistik hvor

salg kontra landmandsforbrug er opgjort.

Landbrugsstyrelsen præsenterer planlagte ændringer til statistikken, hvor den i fremtiden vil blive gjort op i salg af kvælstofformer, med mulighed for inddeling af gødninger i justerbare kategorier på baggrund af sammensætningen af næringsstoffer.

DAKOFO understreger vigtigheden af at styrelsen producerer en statistik der indeholde forbrug af kvælstof og fosfor. SEGES bakker op om kritikken.

Landbrugsstyrelsen lover at inkludere opgørelsen af brugt Kvælstof og Fosfor, fra gødningsregnskaberne, i næste statistik som et bilag.

DAKOFO gør opmærksom på, at National inventory, og andre klima-/miljøopgørelser, report henviser til vores gødningsstatistik.

De mener at Leverandørregisterets (LR) data kan bruges til at udarbejde statistikken på den måde de gerne vil have.

Landbrugsstyrelsen forklarer at LR data igen udelukkende handler om salg, en statistik baseret på LR data vil derfor have præcis samme svagheder, som den nuværende salgsstatistik. En mere præcis statistik over forbrug af gødning kan sandsynligvis blive produceret på den anden side af implementeringen af en ny kvælstofreguleringsmodel.

6. Vejledning om påtænkt anvendelse på gødninger

Udvalget udtrykker bekymring omkring overholdelsen af ændrede regler for mærkning. De producerer ikke gødninger, men videreforhandler importerede gødninger.

Landbrugsstyrelsen vil undersøge forordningen og vende tilbage med vejledning vedrørende krav om påtrykt vejledning til anvendelse af produktet. Leif påpeger at det er vigtigt at vi har kontakt med erhvervet inden vi indfører regelændringer for mærkningen.

Erhvervet vil gerne undgå at skulle skrive specifikke ting på sækkene.

Landbrugsstyrelsen melder ud at det er tanken med loven at strømline de danske mærkningskrav med dem i EU forordningen.

7. Sikkerhed for landmanden

Erhvervet vil gerne have opdateret branchevejledningen om sikkerhed omkring handel og opbevaring af ammoniumnitrat.

Landbrugsstyrelsen vil tage kontakt til Politiets efterretningstjeneste (PET), Sikkerhedsstyrelsen og Beredskabsstyrelsen vedrørende en opdatering af den tidligere udgivne brochure.

8. Status på markedssituationen i 2022 og frem

Steffen Halmø gav en præsentation af DLG's syn på markedssituationen for handel med kunstgødning og den igangværende Russisk-Ukrainske krigs betydning for situationen.

Krigen sætter dagsordenen på markedet. Prisen på kvælstof er korreleret til prisen på naturgas. Gasprisen er gået fra \$4-5 helt op til \$100 og igen ned til omkring \$35 på nuværende tidspunkt. Gødningsfabrikker langs kysten kører i forholdsvis normal drift (de har adgang til LNG), men anlæg længere har nedsat

produktionen. Gaslagrene ser fine ud nu, men bliver vinteren kold kunne det tænkes, at have en negativ betydning for gaspriserne og derfor også kvælstofpriserne.

Gødningsindustrien har desuden i høj grad omstillet sig til, at anvende importeret ammoniak i gødningsproduktionen og importerede gødningsprodukter, som f.eks. kinesisk svovlsur ammoniak.

SEGES kommenterer at selvom kornpriserne også er steget, så er bytteforholdet mellem korn og kvælstof dårligt. Højere priser på gødning kan derfor betyde lavere udbytter eller lavere kvalitet af udbytterne. Leif Knudsen (SEGES) vurderer at næste års forbrug vil være historisk lavt.

Dagsordenpunkter fra Landbrugsstyrelsen

9. 2022 Kontrollen

Landbrugsstyrelsen gav en kort gennemgang af kontrolforløbet ved en gødningskontrol.

Landbrugsstyrelsen præsenterede en statistik over høringsårsager og umiddelbare overtrædelsesprocenter.

DAKOFO mener at en overtrædelsesprocent på 34% virker usandsynlig høj.

SEGES spørger om modsvar skal være fra samme sæk eller kopiprøven. LBST svarer at intentionen er at svaret kommer fra kopiprøven, som produktansvarlig får tilsendt ved prøvens udtagelse, men at LBST som myndighed selvfølgelig behandler alle høringssvar.

SEGES efterspørger en opgørelse over FVST analyseresultater sammenholdt med høringssvar fra virksomhederne.

Udvalget udtrykker en generel mistillid til FVST analyseresultater.

LBST præsenterer en umiddelbart opgørelse over høringssvar, hvor det fremgår at lidt over halvdelen af hørte virksomheder erkender overtrædelsen.

LBST lover at gøre gennemgang af høringsårsager, kategorisering af høringssvar og en oversigt over afgørelser til en fast del af det årlige møde.

10. Næste års kontrol

LBST præsenterer planer for politianmeldelser (nødvendigt for at overtrædelser kan resultere i bøder) for grove overtrædelser og uanmeldte produkter.

DAKOFO understreger at de mener, at der skal være tale om grove overtrædelser og/eller gentagne overtrædelser i kontrollen af næringsstofindhold.

Flere udvalgsmedlemmer giver udtryk for et behov for, at styrke kontrollen og håndhævelsen af regler omkring uanmeldte produkter. LBST melder ud at det er fokusområde, og at de hårdere sanktioner også vil gælde for dette område.

11. EU Gødningsforordningen og ny Gødningsbekendtgørelse

Konsekvenserne af forordningen skal man i dansk ret finde i gødningsbekendtgørelsen der blev udstedt 16. juli 2022. LBST har fastsat regler

for biostimulanter. Der er overgangsbestemmelser for biostimulanter der gælder til 2024.

LBST har lavet et generelt mærkningskrav (omtalt på punkt 6 og 7), som også gælder fra 2024.

Spørgsmål: Den nye forordning inkluderer nye produkttyper som f.eks. biokul. Hvad påtænker vi i nationale regler omkring dette?

LBST: vi kan ikke svare på fremtiden. Men biokul vil skulle anmeldes som f.eks. jordforbedringsmidler eller organiske gødninger i gældende regler.

SEGES udtrykker et ønske om, at der indføres en kontrol med tilsatte nitrifikationshæmmere (urease-inhibitorer) i ureaprodukter.

12. Planlagt opdatering af gødningsfortegnelsen

LBST vil i den nærmeste fremtid kontakte de produktansvarlige virksomheder med henblik på, at få indhentet alle obligatoriske oplysninger om gødningsprodukterne, især kvælstofformerne er af stor interesse for LBST. Udvalget er enige i, at LBSTs antagelser omkring, at de gødningsansvarlige enten ligger inde med oplysninger om indholdet af kvælstofformer er sandsynligt, især mht. de store landbrugsgødninger.

DAKOFO forslår vi tager et møde med dem omkring en introduktion til vores skema, så de kan hjælpe med at videregive oplysninger til deres kunder.

DAKOFO er skeptisk overfor de statistikker der bliver produceret om landbrugets drivhusgasudledning på grund af den manglende direkte sammenhæng mellem forbrugte og solgte mængder, samt det hullede datagrundlag for kvælstofformer. AU og SEGES gav en kort forklaring på, at der ligger mere til grundlag for disse statistikker end blot handelsgødningsstatistikken.

13. Fremtidige møder i udvalget

Den gældende forretningsorden udløber i august 2023. LBST vil producere et udkast til en ny forretningsorden, som LBST vil præsentere for udvalget. DAKOFO gør opmærksom på, at de ikke længere er en del af Dansk erhverv, og deres fortsatte deltagelse derfor er afhængig af, at de får en selvstændig plads i udvalget.

LBST vil indkalde til et møde (sandsynligvis digitalt) omkring en ny forretningsorden i den første halvdel af 2023.

14. Diverse

DAKOFO roser LBST på baggrund af feedback fra deres medlemmer, for at kommunikationen mellem LBST og medlemmerne er blevet betydeligt bedre i 2022.